

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXIX/22/2021

Rady Miasta Skierniewice

z dnia 25 marca 2021 r.

SKIERNIEWICE, 2021r.

SPIS TREŚCI

	strona
Wprowadzenie	3
Część I – Diagnoza stanu	5
• Charakterystyka powiatów.....	5
• Lokalny rynek pracy	12
• Stan i struktura bezrobocia	13
Część II – Strategiczne obszary działania	24
• Priorytet I – rozwój kształcenia ustawicznego	25
• Priorytet II – wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności	27
• Priorytet III – aktywizacja osób bezrobotnych poprzez dostępne usługi i instrumenty rynku pracy.....	29
• Priorytet IV – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	32
• Priorytet V – wzmocnienie polityki równych szans na lokalnym rynku pracy.....	34
Część III – Finansowanie programu	40
Część IV – Monitoring	41

WPROWADZENIE

Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy ma charakter ogólny i koncentruje się na sprawach najistotniejszych. Przewidziane w programie działania odnoszą się do jakościowego rozwoju zasobów ludzkich jako jednego z czynników wzrostu gospodarczego i społecznego, rozwoju przedsiębiorczości oraz partnerskiej współpracy na rzecz zatrudnienia.

Poprawa jakości zasobów ludzkich w kierunku wzmocnienia zdolności do uzyskania i utrzymania zatrudnienia jest kluczowym problemem.

Realizacja tego celu wymagać będzie kształtowania szerokich umiejętności zawodowych, zdolności do pożądaných zachowań na rynku pracy jak i też upowszechniania pozytywnej, elastycznej postawy wobec konieczności podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.

Wiedza, odpowiednie kwalifikacje i umiejętności to zabezpieczenie potrzeb nowoczesnej gospodarki i zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Celem strategicznym jest rozwój zasobów ludzkich poprzez osiągnięcie wyższego zaangażowania mieszkańców obu powiatów w proces pracy i poprawę warunków bytowych.

Istota Programu zawiera się w wyodrębnionych wiodących obszarach działania i proponowanych w ich zakresie przedsięwzięciach.

Program ten wzmacnia również potencjał administracyjny powiatowych władz samorządowych oraz potencjał instytucjonalny usługodawców lokalnych pod kątem realizacji programów Europejskiego Funduszu Społecznego.

Powiatowy Program jest dokumentem, który stanowi uszczegółowienie rządowych programów promocji zatrudnienia, umożliwia przejście od polityki łagodzenia skutków bezrobocia do eliminacji jego źródeł. Ponadto precyzuje on priorytetowe działania w zakresie lokalnej polityki zatrudnienia w następujących obszarach traktowanych równorzędnie:

- *wspieranie kształcenia ustawicznego dorosłych*
- *wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności*

- *aktywizacja osób bezrobotnych poprzez dostępne usługi i instrumenty rynku pracy*
- *przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu*
- *wzmocnienia polityki równych szans na rynku pracy*

Niezwykle ważnym elementem prowadzącym do osiągnięcia celu strategicznego jest wzajemna współpraca wszystkich uczestników rynku pracy, do których należą trzy sektory: pracodawcy, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Tylko dzięki ich zaangażowaniu w promocję zatrudnienia możliwe będzie osiągnięcie zakładanych celów na wszystkich sześciu płaszczyznach.

Powiatowy Urząd Pracy

Działania Powiatowego Urzędu Pracy opierają się na Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ustawa ta reguluje wszelkie kwestie z zakresu rynku pracy. W obrębie instytucji rynku pracy zostały wprowadzone takie mechanizmy, które zapewniają pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy przez aktywizowanie zawodowe, a ograniczają do niezbędnego minimum wielkość tych działań, których funkcją jest jedynie wsparcie socjalne.

Przesłaniem ustawy jest szeroko rozumiana aktywizacja bezrobotnych, która opiera się na formach wsparcia zawartych w instrumentach i usługach rynku pracy.

1. Podstawowe *usługi* rynku pracy:

- pośrednictwo pracy – rozumiane jako pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy w podjęciu odpowiedniego zatrudnienia, a pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,
- poradnictwo zawodowe,
- organizacja szkoleń,

2. *Instrumenty* wspierające podstawowe usługi rynku pracy:

- dofinansowanie mobilności terytorialnej,
- dofinansowanie na wyposażenie stanowiska pracy,
- jednorazowe dofinansowanie do podjęcia działalności gospodarczej,
- refundowanie poniesionych kosztów z tytułu opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego,
- finansowanie dodatków aktywizacyjnych przy podjęciu zatrudnienia przez bezrobotnych z prawem do zasiłku.
- staże zatrudnieniowe i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,

- prace interwencyjne i roboty publiczne,
- stypendium za dalszą naukę,
- refundacja kosztów opieki nad dzieckiem,
- bony stażowe, zatrudnieniowe, na zasiedlenie i szkoleniowe dla osób do 30 roku życia, pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i dla pracodawców na wyposażenie nowego stanowiska pracy,
- granty na telepracę, świadczenie aktywizacyjne na zatrudnienie, refundacja kosztów składek na ubezpieczenie społeczne, dofinansowanie do zatrudnienia za bezrobotnych powyżej 50 roku życia,

Ten system uregulowań prawnych nakierowany jest w szczególności na pomocy w znajdowaniu zatrudnienia czy podejmowaniu przez bezrobotnych działalności gospodarczej oraz pomocy przedsiębiorcom w pozyskaniu odpowiednich pracowników. Uwzględnia on również potrzebę łagodzenia skutków braku pracy w postaci zasiłków dla bezrobotnych i innych świadczeń. Faktem jest też, że określone dziedziny aktywności na rynku pracy, które obejmują podstawowe usługi i wspierające je instrumenty oraz aktywizacja osób wymagających szczególnego wsparcia i pomocy zmierzają do tworzenia miejsc pracy.

CZĘŚĆ I – DIAGNOZA STANU

Charakterystyka powiatów

□ Miasto Skierniewice na prawach powiatu:

- zajmuje ok. 32,9 km² powierzchni i zamieszkuje go 48,1 tys. mieszkańców, gęstość zaludnienia wynosi 1390 osób na km². Po reformie administracyjnej kraju w roku 1975 stały się stolicą województwa skierniewickiego. Z dniem 1 stycznia 1999 roku, w związku z kolejnymi zmianami administracyjnymi w kraju województwo skierniewickie zostało zlikwidowane, część jego terenu włączono do województwa łódzkiego, pozostała do województwa mazowieckiego. Obecnie Skierniewice są miastem na prawach powiatu (powiatem grodzkim). Miasto pełni dla obszaru szeroko rozumiane funkcje usługowe w sferze:
 - ◆ edukacji (szkolnictwo ponadgimnazjalne zawodowe, średnie pomaturalne i wyższe)
 - ◆ ochrony zdrowia (szpital, placówki zdrowia)

- ◆ kultury i sztuki (placówki upowszechniania kultury, imprezy i wydarzenia kulturalne)
- ◆ handlu oraz usług bytowych
- **Powiat Skierniewicki:**
 - leży w centralnej Polsce, w pobliżu aglomeracji warszawskiej i łódzkiej. Administracyjnie należy do województwa łódzkiego. W jego skład wchodzi następujące gminy: Bolimów, Maków, Lipce Reymontowskie, Godzianów, Słupia, Głuchów, Nowy Kawęczyn, Kowiesy oraz Skierniewice. Siedzibą władz powiatu skierniewickiego ziemskiego jest miasto Skierniewice. Powierzchnia powiatu wynosi 755,11 km², co daje 13 miejsce wśród 21 powiatów ziemskich województwa łódzkiego. Pod względem powierzchni największą gminą powiatu jest gmina Skierniewice – 131,67 km², a najmniejszą gmina Słupia – 41,16 km². Powiat zamieszkuje 38.2 tys. Osób, gęstość zaludnienia wynosi 51 osób na km². Powiat ma charakter rolniczy, posiada liczne walory turystyczne i rekreacyjne.

Sytuacja demograficzna

Z punktu widzenia podaży zasobów pracy najważniejszym czynnikiem kreującym jego wielkość i strukturę jest sytuacja ludnościowa danego regionu, a zwłaszcza dynamika jej zmian. Rozmieszczenie ludności, jej struktura, zmiany i zachowania oraz migracje, w znacznym stopniu wpływają na planowanie i rozwój gospodarki danego regionu.

Na terenie Skierniewic i powiatu skierniewickiego zamieszkuje łącznie ok. 86,3 tysiąca osób, przy czym ogólna liczba mieszkańców w ciągu ostatnich kilku lat uległa niewielkiej zmianie. Tendencja ta jest korzystniejsza niż w ujęciu całego województwa, którego liczba ludności w analizowanym okresie uległa zmniejszeniu o 1,23%, natomiast w interesującym nas obszarze zmniejszyła się ludności w obu powiatach o 0,31%.

Tabela nr 1. Liczba ludności w Skierniewicach i powiecie skierniewickim w podziale na płeć w latach 2016- 2019

Jednostka terytorialna	ogółem			
	2016	2017	2018	2019
województwo łódzkie	2485323	2476315	2466322	2454779
powiat skierniewicki	38198	38224	38195	38174
powiat m. Skierniewice	48327	48308	48178	48089
Razem powiaty	86525	86532	86373	86263
Jednostka terytorialna	Mężczyźni			
	2016	2017	2018	2019
województwo łódzkie	1184309	1179869	1175159	1169635
powiat skierniewicki	18908	18953	18984	18980
powiat m. Skierniewice	23119	23111	23058	22983
Razem powiaty	42027	42064	42042	41963
	Kobiety			
	2016	2017	2018	2019
województwo łódzkie	1301014	1296446	1291163	1285144
powiat skierniewicki	19290	19271	19211	19194
powiat m. Skierniewice	25208	25197	25120	25106
Razem powiaty	44498	44468	44331	44300

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jeśli chodzi o płeć osób zamieszkujących obydwa powiaty, mamy tu do czynienia z przewagą kobiet, przy czym różnica ta jest wyraźniejsza w przypadku miasta. Współczynnik feminizacji w 2019 roku dla powiatu skierniewickiego przybrał wartość 101, podczas gdy w mieście wyniósł 109. Dla porównania w skali województwa współczynnik feminizacji wyniósł w 2019 roku 110. Relatywnie niższy współczynnik feminizacji może wynikać z faktu, że część mieszkanek głównie powiatu skierniewickiego wyjeżdża w poszukiwaniu pracy lub celem dalszej edukacji do dużych miast (Warszawy czy Łodzi) i tam się osiedla.

Najważniejsza grupa wieku, z punktu widzenia rynku pracy, to ludność w wieku produkcyjnym, która jest ważnym czynnikiem determinującym rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Zjawiska demograficzne najsilniej oddziałują na gospodarkę właśnie przez liczbę i strukturę ludności w tym wieku. Zbiorowość ta określa wielkość potencjalnych zasobów pracy, te zaś z kolei – rozmiary zatrudnienia.

Tabela nr 2. Podział ludności wg grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	miasto		powiat	
	31.12.2016	31.12.2019	31.12.2016	31.12.2019
ludność wg kategorii ekonomicznych grup wieku oraz płci				
ogółem	48327	48089	38198	38174
mężczyźni	23119	22983	18908	18980
kobiety	25208	25106	19290	19194
w wieku przedprodukcyjnym				
ogółem	8837	9001	7387	7337
mężczyźni	4620	4674	3823	3810
kobiety	4217	4327	3564	3527
w wieku produkcyjnym				
ogółem	29354	27738	23214	22858
mężczyźni	15403	14682	12621	12475
kobiety	13951	13056	10593	10383
w wieku poprodukcyjnym				
ogółem	10136	11350	7597	7979
mężczyźni	3096	3627	2464	2695
kobiety	7040	7723	5133	5284

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Analiza tych danych wskazuje, że w okresie 3 lat zmieniła się struktura ekonomiczna grup ludności obu powiatów. W przypadku powiatu liczba ludności praktycznie się nie zmieniła natomiast w mieście nastąpił spadek o 238 osób. W przypadku poszczególnych grup ekonomicznych nastąpiły istotne zmiany. W mieście zwiększyła się liczba osób wieku przedprodukcyjnym o 164, w powiecie pozostała na zbliżonym poziomie. Natomiast w obu powiatach nastąpił spadek osób w wieku produkcyjnym : w Skierniewicach o 1616 tj 5,51%, a w powiecie o 356 osób tj. 1,54%. W mieście znacząco wzrosła populacja w wieku poprodukcyjnym 11,98%, w powiecie niewielki wzrost o 5,0% . Niepokojący jest fakt niewielkiego przyrostu ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście ludności w wieku poprodukcyjnym. W dłuższej perspektywie czasu będzie oznaczało to spadek ilości osób zdolnych do zatrudnienia.

Sytuacja gospodarcza

Z analizy danych dotyczących struktury lokalnej gospodarki wynika, że mamy do czynienia z przewagą usług, choć należy zaznaczyć, że jest ona dużo bardziej wyraźna w przypadku miasta. Świadczy o tym liczba podmiotów gospodarczych działających w ramach poszczególnych sektorów (tabela nr 3).

Tabela nr 3. Podmioty gospodarcze wg rodzaju prowadzonej działalności w Skierniewicach i powiecie skierniewickim w roku 2019

Rodzaj działalności	Skierniewice	Powiat skierniewicki
Przemysł i budownictwo	926	838
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	49	138
Pozostała działalność	3979	1875
Ogółem	4951	2851

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Bardziej szczegółowych danych dostarcza zestawienie podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD, do której są przypisane (tabela nr 4). Niezależnie od obszaru dominuje jak widać pozostała działalność, która skupia głównie handel i usługi. Ważnymi sekcjami są również budownictwo czy przetwórstwo przemysłowe. Na terenie powiatu ziemskiego relatywnie duże znaczenie ma także rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo. Należy przy tym podkreślić, że dużo bardziej zróżnicowana struktura podmiotów gospodarczych ma miejsce na terenie Skierniewic.

Ważnym elementem oceny skali prowadzonej działalności gospodarczej jest struktura liczby przedsiębiorstw według liczby zatrudnionych osób. Pod względem klas wielkości w 2019 r. najliczniej reprezentowane były mikro przedsiębiorstwa, tj. zatrudniające do 9 osób, które stanowiły odpowiednio w Powiecie Skierniewickim 96,01% (2737 podmiotów) i w Powiecie Miasto Skierniewice 95,74% (4740) wszystkich podmiotów. Pozostałe elementy struktury podmiotów według wielkości są zbliżone – z jednym wyjątkiem: tylko w Powiecie Miasto Skierniewice występuje 9 przedsiębiorstw dużych zatrudniających powyżej 250 pracowników (0,19%).

Osoby fizyczne najczęściej podejmują działalność handlową i usługową w zakresie naprawy pojazdów włączając motocykle. Kolejną wiodącą sekcją wśród nich jest budownictwo. Niewiele mniej przedsiębiorców podejmuje się działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. W Skierniewicach natomiast wiele osób prowadzi działalność w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej. Osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie skierniewickim jest 2230, natomiast w Skierniewicach 3845.

Ilość podmiotów gospodarczych w Skierniewicach wskazuje, iż miasto jest głównym ośrodkiem gospodarczym dla okolicznych gmin powiatu i to tu bezrobotni zamieszkali na wsi poszukują pracy. Wiąże się to z brakiem większych zakładów pracy na terenach wiejskich, dających możliwość zatrudnienia zamieszkałej tam części ludności. Na 4951 podmiotów działających w

Skierniewicach 4804 tj. 97,0% należy do sektora prywatnego, natomiast w powiecie skierniewickim na 2851 podmiotów - 2751 (96,5%) to własność prywatna.

Tabela nr 4. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w Skierniewicach i powiecie skierniewickim w roku 2019

Sekcja PKD	Skierniewice	powiat skierniewicki
ogółem	4951	2851
Sekcja A – łowiectwo, leśnictwo, rybactwo	49	138
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	5	11
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	305	259
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	6
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	11	14
Sekcja F - Budownictwo	602	548
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1106	618
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	351	228
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	106	46
Sekcja J - Informacja i komunikacja	237	71
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	157	46
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	214	22
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	629	177
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	173	60

Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	18	78
Sekcja P - Edukacja	221	115
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	338	103
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	80	64
Sekcja S i T- Pozostała działalność usługowa	344	246

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Uzupełnieniem powyższych zestawień może być analiza danych obrazujących strukturę zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Wynika z niej, że powiat skierniewicki jest obszarem typowo rolniczym. Na 13300 zatrudnionych (6815 mężczyzn i 6485 kobiet) blisko trzy czwarte 8812 (66%) pracuje w rolnictwie, leśnictwie itp. Drugim co do skali zatrudnienia sektorem jest przemysł i budownictwo, który tworzy miejsca pracy głównie dla mężczyzn (1924 osoby zatrudnione w tym 1263 mężczyźni). Słabo rozwinięta jest działalność finansowa i ubezpieczeniowa, która jednak oferuje zatrudnienie przede wszystkim kobietom (57 zatrudnionych w tym 51 kobiet). Najwięcej kobiet pracuje w pozostałych usługach (1371 pracujących w tym 1021 kobiet). W przypadku miasta Skierniewice mamy natomiast do czynienia z sytuacją bardziej zróżnicowaną, osób zatrudnionych jest 12054. Więcej jest pracujących kobiet niż mężczyzn 6450 do 5604. Domeną pracy kobiet są usługi (4730 pracujących w tym 3559 kobiet), jednak dość znaczny udział ma także przemysł i budownictwo (4281 w tym 1211 kobiet) oraz handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja (1958 pracujących w tym 1076 kobiet).

Tabela nr 5. Struktura zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki w Skierniewicach i powiecie skierniewickim w 2019 roku

Jednostka terytorialna	ogółem	mężczyźni	kobiety
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		
Powiat skierniewicki	8812	4432	4380
Powiat m. Skierniewice	637	345	292
Jednostka terytorialna	przemysł i budownictwo		
Powiat skierniewicki	1924	1263	661
Powiat m. Skierniewice	4281	3070	1211

Jednostka terytorialna	handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja		
Powiat skierniewicki	1136	764	372
Powiat m. Skierniewice	1958	882	1076
Jednostka terytorialna	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości		
Powiat skierniewicki	57	6	51
Powiat m. Skierniewice	448	136	312
Jednostka terytorialna	pozostałe usługi		
Powiat skierniewicki	1371	350	1021
Powiat m. Skierniewice	4730	1171	3559

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Lokalny rynek pracy

Sytuacja na lokalnym rynku pracy w Skierniewicach i powiecie skierniewickim, choć kształtuje się pod bezpośrednim wpływem zachowań działających tu przedsiębiorców (ich skłonności do zwiększania bądź zmniejszania zatrudnienia), to jednak bez wątpienia jest także uzależniona od makroekonomicznych tendencji zachodzących na poziomie krajowym oraz regionalnym. Z tego powodu podjęcie analizy lokalnych uwarunkowań uwzględnia kontekst krajowych i regionalnych wskaźników rynku pracy. Potwierdzeniem słuszności takiego założenia jest prezentowane dalej zestawienie danych (tabela nr 6) obrazujących stopę bezrobocia w powiatach skierniewickich (grodzkim i ziemskim) na tle stopy bezrobocia zarejestrowanej na poziomie województwa i kraju. Jak widać, choć sytuacja na lokalnym rynku pracy była korzystniejsza od tej na poziomie wojewódzkim czy krajowym, to jednocześnie zachodziły tu podobne tendencje. Warto przy tym zaznaczyć, że pod względem stopy bezrobocia rejestrowanego relatywnie korzystniej prezentowała się sytuacja w powiecie ziemskim skierniewickim.

Tabela nr 6. Stopy bezrobocia w latach 2016– 2020

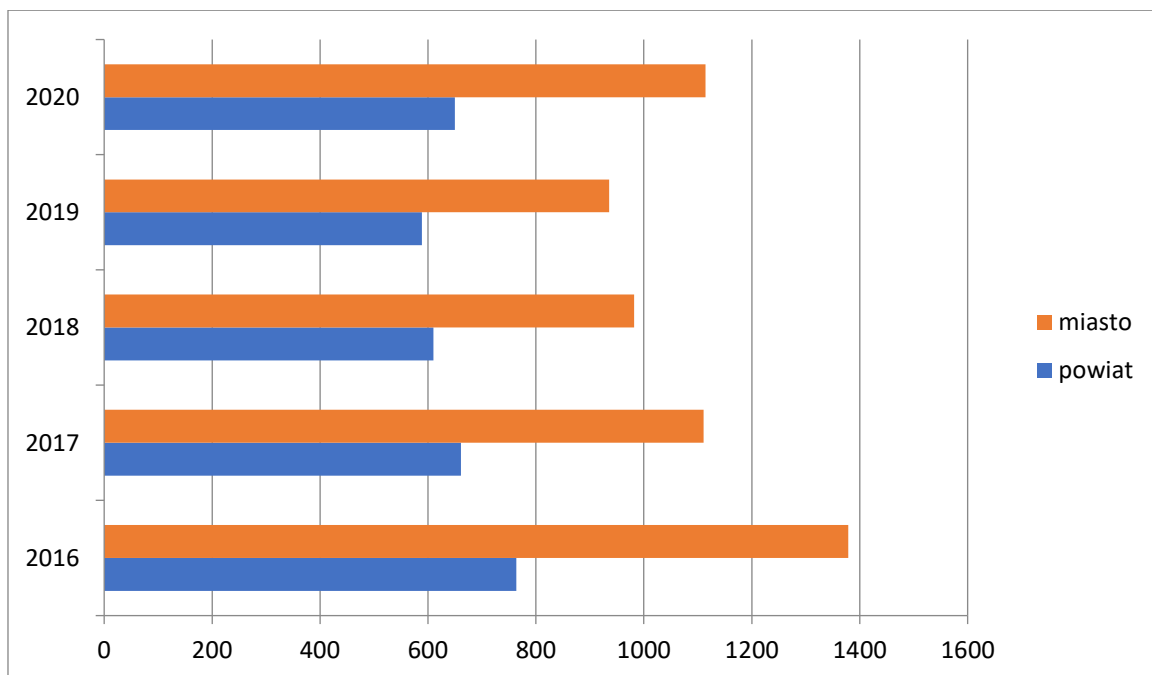
stan na 31 grudnia	Stopa bezrobocia%			
	Miasto Skierniewice	Powiat Skierniewicki	Województwo łódzkie	Polska
2016	7,5	5,0	8,6	8,3
2017	6,2	4,3	6,8	6,6
2018	5,4	3,8	6,1	5,8

2019	5,1	3,6	5,4	5,2
2020	6,3	4,0	6,2	6,2

Stopa bezrobocia jest ukazywaną w procentach relacją pomiędzy liczbą zarejestrowanych bezrobotnych a liczbą osób aktywnych zawodowo (to jest: zdolnych w prawnie określonych warunkach do podjęcia zatrudnienia). Ta ostatnia grupa obejmuje wszystkich zdolnych do pracy w wieku od 15 lat do 65 (w przypadku kobiet do 60) roku życia – to znaczy także bezrobotnych.

Stan i struktura bezrobocia

Wykres nr 1: Bezrobocie rejestrowane w liczbach w okresie od 2016 do 2020 roku

W okresie od 31.12.2016 roku do 31.12.2020 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wykazywała tendencje spadkowe tj. 379 osób (17,7%). W mieście Skierniewice liczba ta zmniejszyła się o 265 osób tj. 19,2%, w powiecie skierniewickim o 114 osób tj. 14,9% .

Zmiany w poziomie bezrobocia (napływ - odpływ)

Najwięcej zarejestrowań w PUP Skierniewice odnotowano w 2015 roku, również w tym roku było najwięcej wyłączeń z ewidencji. Natomiast najwyższy spadek bezrobocia nastąpił w 2016 roku (porównując napływ do odpływu).

Tabela nr 7. Napływ i odpływ bezrobotnych w okresie od 2016 do 2019 roku.

	Miasto Skierniewice			Powiat skierniewicki		
	Napływ	Odpływ	Różnica N/O	Napływ	Odpływ	Różnica N/O
2016	2510	2798	-288	1472	1717	-245
2017	2180	2348	-168	1192	1295	-103
2018	1670	1799	-129	1054	1105	-51
2019	1674	1720	-46	1027	1048	-21
2020	1474	1296	178	867	772	95

Wskaźnik płynności rynku pracy

Wskaźnik płynności rynku pracy rozumiany jest jako wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym, do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie i wyniósł: w 2016 – 65,5%, w 2017 – 60,6%, w 2018 – 63,1%, w 2019 – 60,6% oraz w 2020 – 59,5%. Oznacza to, że na każde 100 osób rejestrujących się od 59 w 2020 roku do 65 osób w 2016 miało szansę za zatrudnienie.

Tabela nr 8. Napływ, odpływ i podjęcia pracy w okresie od 2016 do 2020 roku dla miasta i powiatu razem.

	Napływ /zarejestrowania/	Odpływ /wyrejestrowania/	Podjęcia pracy
2016	3982	4515	2607
2017	3372	3643	2044
2018	2724	2904	1719
2019	2701	2768	1639
2020	2341	2068	1392

Najwięcej osób podjęło pracę w roku 2016, ale najwyższy wskaźnik podjęć pracy w stosunku do ogółu wyłączonych był w 2020 roku. Udział wyłączonych z powodu podjęcia pracy do wyłączonych ogółem w poszczególnych latach wyniósł:

- ◆ 2016 – 57,7%
- ◆ 2017 – 56,1%
- ◆ 2018 – 59,1%
- ◆ 2019 – 59,2%
- ◆ 2020 – 67,3%

Zarejestrowani bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w okresie od 2016 do 2020 roku.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowią grupę wymagającą szczególnego wsparcia. Zalicza się do nich bezrobotnych, którzy ze względu na określone uwarunkowania mają znaczne problemy z wyjściem z bezrobocia, w tym m. in. osoby do 25 roku życia, długotrwale bezrobotni, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego czy wykształcenia średniego, bezrobotni wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia czy niepełnosprawni. Należą oni do grupy osób, którzy bez pomocy ze strony urzędu nie są w stanie samodzielnie powrócić do aktywnego życia zawodowego.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zalicza się: bezrobotnych do 30 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej, niepełnosprawnych oraz posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia lub jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

➤ ***Bezrobotni do 25 roku życia***

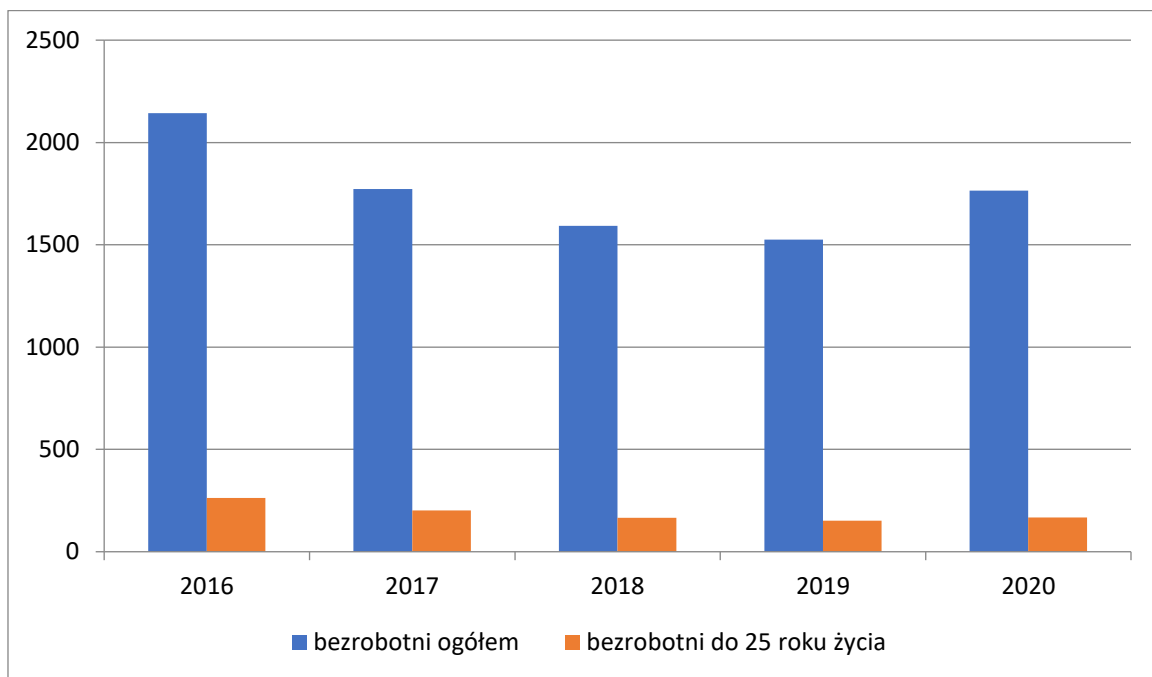
Tabela nr 9: Bezrobotni do 25 roku życia w okresie od 2016 do 2020 roku.

31 grudzień	Miasto Skierniewice			Powiat ziemski		
	Bezrobotni ogółem	w tym do 25 roku życia	%	Bezrobotni ogółem	w tym do 25 roku życia	%
2016	1379	132	9,6	764	131	17,1
2017	1111	93	8,4	661	109	16,5

2018	982	67	6,8	610	99	16,2
2019	936	64	6,8	589	87	14,8
2020	1114	77	6,9	650	91	14,0

Statystyki bezrobocia wskazują, iż osoby w wieku do 25 lat stanowiły jedną z liczniejszych kategorii ale tylko w 2016 roku i w powiecie skierniewickim. Na przestrzeni ostatnich lat ich udział w całej populacji bezrobotnych wykazywał dużą tendencję spadkową.

Wykres nr 3: Bezrobotni do 25 roku życia w latach 2016 –2020 w obu powiatach

➤ **Długotrwanie bezrobotni**

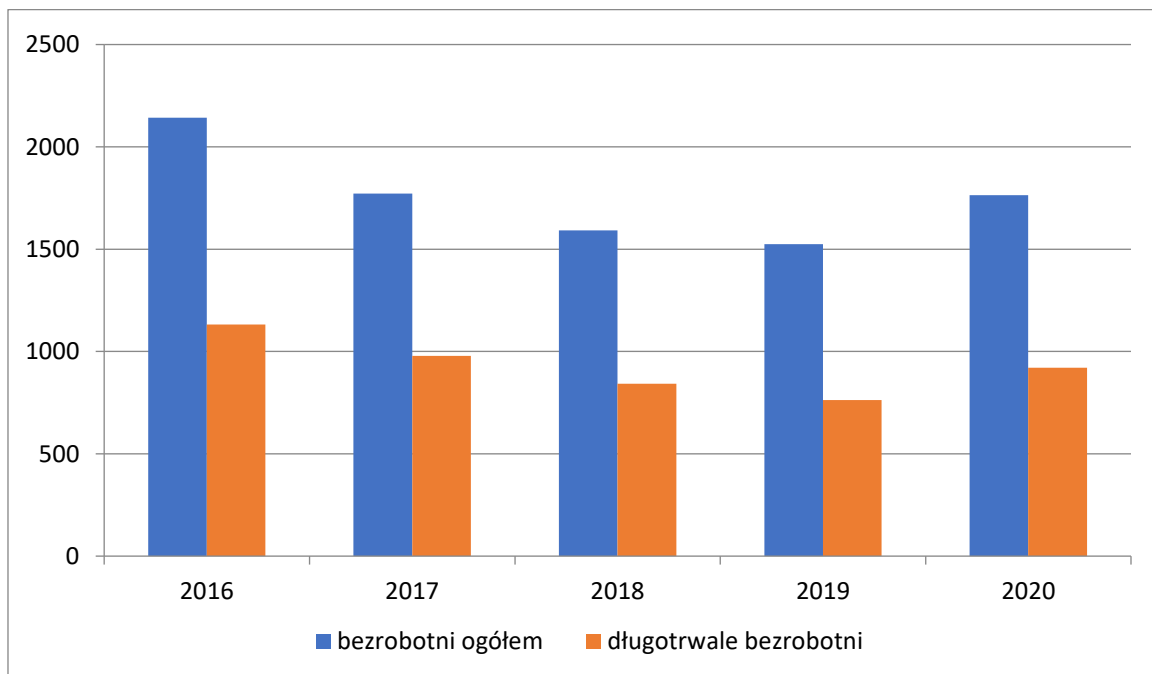
Tabela nr 10: Długotrwanie bezrobotni w okresie od 2016 do 2020 roku.

31 grudzień	Miasto Skierniewice			Powiat ziemski		
	Bezrobotni ogółem	w tym długotrwanie	%	Bezrobotni ogółem	w tym długotrwanie	%
2016	1379	727	52,7	764	405	53,0
2017	1111	620	55,8	661	358	54,1

2018	982	530	53,9	610	312	51,1
2019	936	466	49,7	589	296	50,2
2020	1114	581	52,2	650	339	52,2

Najwyższy udział osób długotrwale bezrobotnych był w 2017 roku, ponad 55% w stosunku do ogółu zarejestrowanych w mieście i 54% w powiecie. Statystyki urzędu wskazują iż najliczniejszą grupę osób długotrwale bezrobotnych stanowią osoby w wieku powyżej 45 roku życia oraz bez kwalifikacji zawodowych bądź bez wykształcenia.

Wykres nr 4: Długotrwale bezrobotni w latach 2016- 2020

➤ ***Bezrobotni powyżej 50 roku życia***

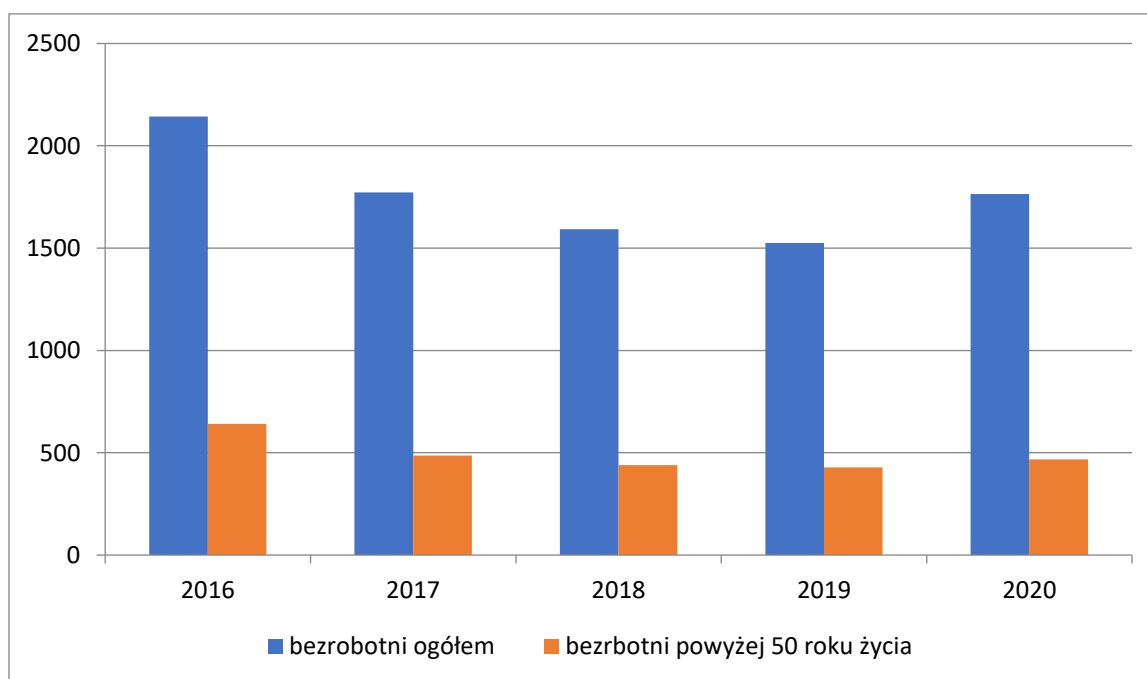
Zjawiska demograficzne będą w perspektywie najbliższych dziesięcioleci powodować, że odsetek osób dojrzałych i starszych w społeczeństwach krajów rozwiniętych będzie się systematycznie zwiększał. Oznacza to, że rynek pracy będzie w coraz większym stopniu mierzył się z zagospodarowaniem potencjału tkwiącego w osobach, które ukończyły 50 rok życia.

Tabela nr 11: Bezrobotni powyżej 50 roku życia w okresie od 2016 do 2020 roku.

31 grudzień	Miasto Skierniewice			Powiat ziemski		
	Bezrobotni ogółem	w tym pow. 50 roku życia	%	Bezrobotni ogółem	w tym pow. 50 roku życia	%
2016	1379	429	31,1	764	212	27,7
2017	1111	328	29,5	661	158	23,9
2018	982	294	29,9	610	146	23,9
2019	936	283	30,2	589	145	24,6
2020	1114	309	27,7	650	158	24,3

Sytuacja w tej grupie bezrobotnych najtrudniejsza była w 2016 roku. W kolejnych latach pracodawcy coraz chętniej zaczęli zatrudniać osoby starsze. Spowodowane to było między innymi brakiem osób młodych chętnych do podejmowania pracy.

Wśród tych bezrobotnych występuje niski poziom wykształcenia i stosunkowo długi okres pozostawania bez pracy. Udział osób po 50 roku życia zdecydowanie wyższy jest w mieście Skierniewice niż w powiecie skierniewickim. Ponadto wiele osób w tym wieku rejestruje się w związku z posiadanymi uprawnieniami do świadczeń przedemerytalnych, na które przechodzi po okresie 6 miesięcznej ewidencji w urzędzie.

Wykres nr 5: Bezrobotni powyżej 50 roku życia w latach 2016 - 2020

➤ **Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych**

Tabela nr 12: Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych w okresie od 2016 do 2020 roku.

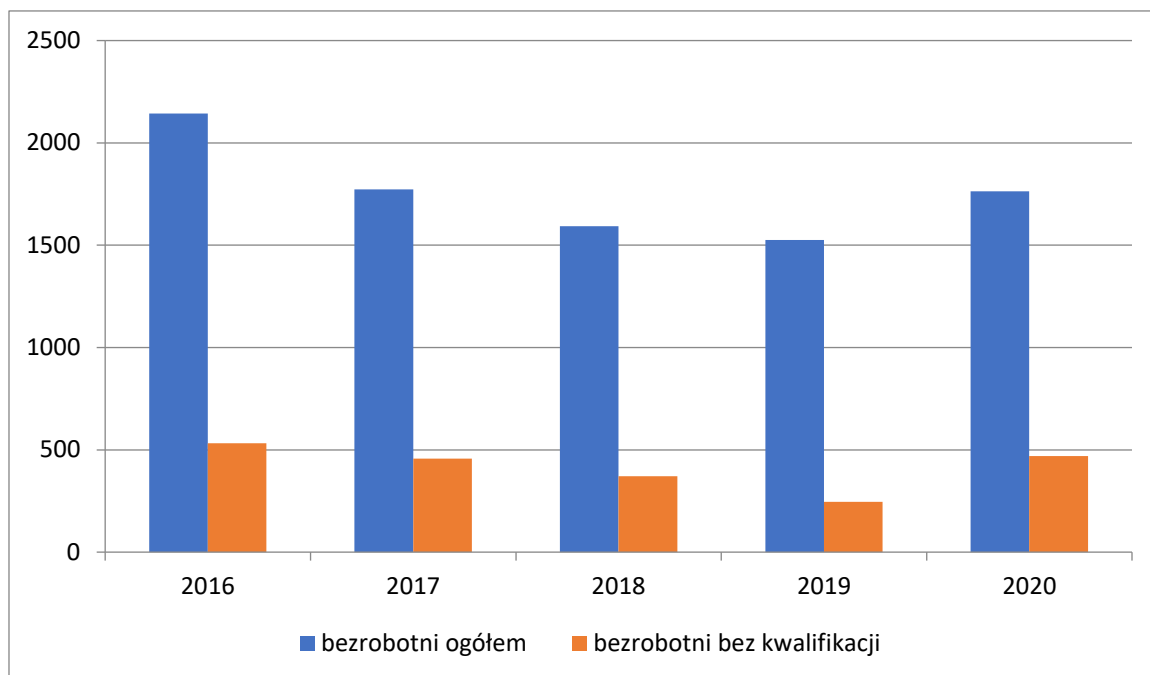
Rok	Miasto Skierniewice			Powiat ziemski		
	Bezrobotni ogółem	w tym bez kwalifikacji	%	Bezrobotni ogółem	w tym bez kwalifikacji	%
2016	1379	343	24,8	764	189	24,7
2017	1111	280	25,3	661	177	26,7
2018	982	232	24,7	610	139	22,7
2019	936	225	24,8	589	149	25,2
2020	1114	289	25,9	650	181	27,8

Zgodnie z zapisem w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, za bezrobotnego bez kwalifikacji zawodowych uznaje się osobę, która nie posiada żadnych kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. W świetle powyższej definicji do tej grupy bezrobotnych zaliczamy osoby, które ukończyły szkoły podstawowe lub gimnazjalne oraz absolwentów średnich szkół ogólnokształcących.

Jak wskazuje powyższe zestawienie osoby bez kwalifikacji stanowiły dość liczną grupę bezrobotnych. W tej kategorii dominowały osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym, zarejestrowane powyżej 12 miesięcy, stanowili oni od 22 do 26% osób zarejestrowanych.

Brak kwalifikacji zawodowych i niski poziom wykształcenia były poważnym determinantem zjawiska długotrwałego pozostawania bez pracy.

Wykres nr 6: Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych w latach 2016- 2020

➤ *Samotnie wychowujący dziecko do 7 roku życia*

Tabela nr 13: Osoby samotnie wychowujące dziecko do 6 roku życia w okresie od 2016 do 2020 roku.

Rok	Miasto Skierniewice			Powiat ziemski		
	Bezrobotni ogółem	w tym samotni	%	Bezrobotni ogółem	w tym samotni	%
2016	1379	199	14,4	764	103	13,5
2017	1111	182	16,4	661	112	16,9
2018	982	181	18,4	610	104	17
2019	936	157	16,8	589	91	15,4
2020	1114	164	14,7	650	97	14,9

Liczba tych osób na przestrzeni 5 lat miała zróżnicowane wartości od 13,5 do 18,4%. Większość tej kategorii osób to bezrobotne kobiety. Prawo do zasiłku posiadało w obydwu powiatach tylko 4 – 5% samotnie wychowujących dzieci.

➤ *Osoby niepełnosprawne*

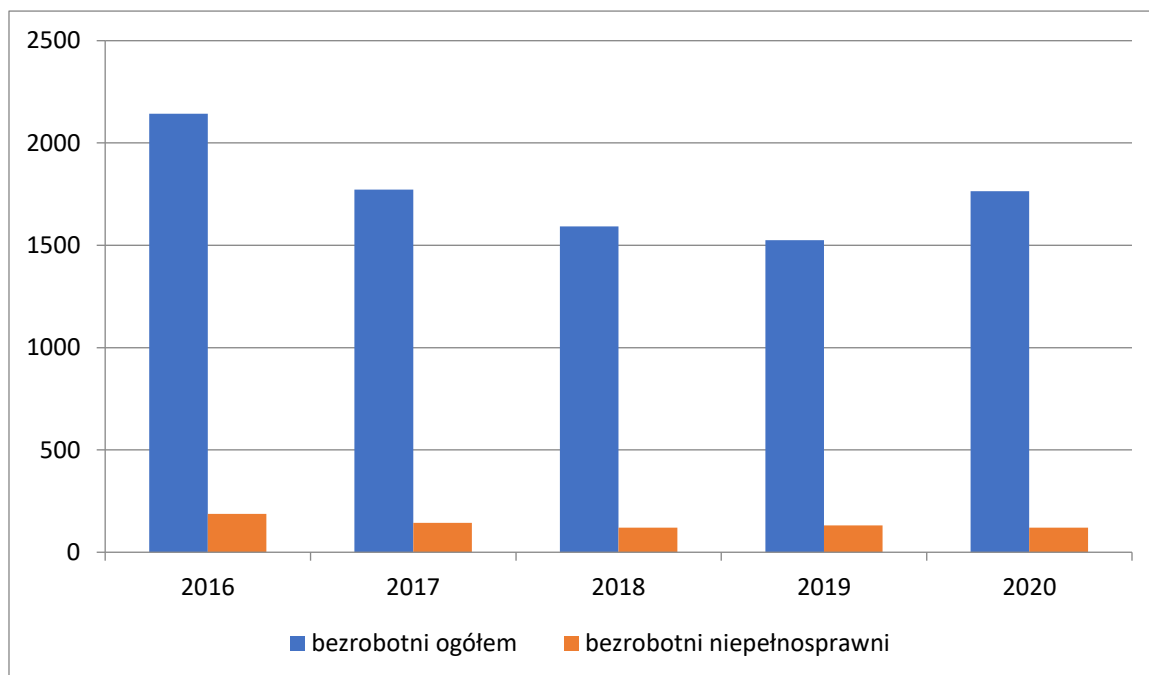
Tabela nr 14: Osoby niepełnosprawne w okresie od 2016 do 2020 roku.

Rok	Miasto Skierniewice			Powiat ziemski		
	Bezrobotni ogółem	w tym niepełnospr	%	Bezrobotni ogółem	w tym niepełnospr	%
2016	1379	134	9,7	764	53	6,9
2017	1111	100	9	661	44	6,6
2018	982	78	7,9	610	42	6,8
2019	936	90	9,6	589	41	6,9
2020	1114	81	7,3	650	40	6,2

Grupa bezrobotnych niepełnosprawnych nie jest bezpośrednio zdefiniowana w ustawie. Pod terminem bezrobotny niepełnosprawny kryje się osoba spełniająca wszystkie kryteria bezrobotnego dodatkowo z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.

Do uzyskania statusu bezrobotnego nie są uprawnione natomiast osoby posiadające renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalne, świadczenia rehabilitacyjne.

Wśród populacji wszystkich bezrobotnych osoby niepełnosprawne stanowiły od 6,2 do 6,9% w powiecie ziemskim i od 7,3 do 9,7% w mieście Skierniewice. Osoby niepełnosprawne cechuje stosunkowo niska aktywność zawodowa. Bezrobotni należący do tej grupy posiadają często niski poziom wykształcenia.

Wykres nr 7: Osoby niepełnosprawne w latach 2016 - 2020

Syntetyczna analiza osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2020 roku.

Tabela nr 15: Bezrobotni wg wieku, wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy stan na 31.XII.2020 (powiaty razem)

	Wyszczególnienie	Liczba bezrob ogół.	Z tego wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
			Do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	>24
W I E K	18 – 24	168	23	41	34	34	17	19
	25 – 34	500	49	80	84	79	90	118
	35 – 44	465	46	63	66	80	79	131
	45 – 54	307	20	33	38	71	62	83
	55 – 59	185	13	16	22	35	35	64
	60 lat i więcej	139	5	8	8	31	29	58
Wy- kształ- cenie	Wyższe	336	34	60	51	65	55	71
	Policealne i średnie zawodowe	390	34	59	66	65	67	99
	Średnie ogólnokształcące	240	30	32	44	48	37	49
	Zasadnicze zawodowe	373	31	40	39	78	72	113
	Gimnazj. i poniżej	425	27	50	52	74	81	141
Ogółem		1764	156	241	252	330	312	473

Analizując powyższą tabelę stwierdzamy, że najwyższy odsetek stanowią osoby w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat 29%, z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej - 25,9% oraz pozostający bez pracy powyżej od 1 do 3 miesięcy – 20%.

Najczęściej bezrobotnym jest:

- osoba czynna zawodowo w wieku do 34 lat
- osoba z wykształceniem gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym
- osoba pozostająca w rejestrach urzędu powyżej 24 miesięcy
- płci żeńskiej – ponad 50% ogółu zarejestrowanych
- o stosunkowo krótkim stażu pracy do 5 lat (25%).

Płynność bezrobocia

Na pojęcie płynności bezrobocia składają się zagadnienia związane z napływem i odpływem bezrobotnych, czyli liczbą rejestracji i wyłączeń z ewidencji. W 2020 roku liczba rejestracji bezrobotnych przewyższała liczbę wyłączeń .

Napływ do bezrobocia w 2020 roku

Do końca 2020 roku w Powiatowym Urzędzie w Skierniewicach zarejestrowało się 2341 bezrobotnych w tym z miasta Skierniewice 1474 osób i z powiatu ziemskiego 867. Średnio w miesiącu rejestrowało się 195 osób. Rok 2020 to czas specyficzny dla rynku pracy z uwagi na COVID - 19 i wprowadzeniu wielu obostrzeń w różnych dziedzinach gospodarki po ogłoszeniu stanu epidemicznego w kraju, który trwał do końca roku.

Odływ z bezrobocia

Rok 2020 był tym, w którym liczba wyłączeń z ewidencji bezrobotnych była niższa od rejestracji. W tym okresie wyrejestrowanych zostało 2068 bezrobotnych w tym 1296 z miasta Skierniewice i 772 z powiatu ziemskiego. Średnio w miesiącu odływ wynosił 172 osoby. Największy udział w wyłączeniach z ewidencji miały osoby podejmujące pracę 67,3%. Pozostałe osoby wykreślane były głównie z tytułu dobrowolnej rezygnacji oraz podejmowania w ramach aktywnych form - staży zatrudnieniowych oraz szkoleń oraz przechodzeniu na świadczenia przedemerytalne lub emerytury. Najwięcej osób podejmowało zatrudnienie w okresie od czerwca do września. Ponadto w tym okresie PUP realizował swoje projekty w zakresie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu finansowanych z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2020 roku pomimo stanu epidemicznego urząd dysponował 714 miejscami pracy. Większość ofert pochodziła z sektora budowlanego: murarz, cieśla, robotnik budowlany, brukarz.

Opracowana w tym rozdziale analiza lokalnego rynku pracy pozwoliła sformułować następujące wnioski:

- *stopa bezrobocia w powiecie ziemskim i grodzkim jedna z niższych w całym województwie łódzkim,.*
- *niewielki wzrost zarejestrowanych bezrobotnych w 2020 roku,*
- *niski wskaźnik uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych*
- *spadek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 18 – 25 lat, którzy w latach poprzednich stanowili najwyższy odsetek, obecnie najwięcej jest osób w wieku 25-34 lata*
- *wysoko odsetek osób nie posiadających wykształcenia ponad 25%,*

- *wysoki wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych ponad 50%.*

CZĘŚĆ II – STRATEGICZNE OBSZARY DZIAŁANIA

Z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju lokalnej społeczności wiodącym celem programu stanie się rozwój zasobów ludzkich, będącym niezbędnym czynnikiem wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego powiatu.

Cel strategiczny programu:

Rozwój zasobów ludzkich poprzez osiągnięcie wyższego zaangażowania mieszkańców obu powiatów w proces pracy i poprawę warunków bytowych.

Przyjęto, że program obejmuje pięć niżej wymienionych priorytetowych obszarów działania.

- **rozwój kształcenia ustawicznego**
- **wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności**
- **aktywizacja osób bezrobotnych poprzez dostępne usługi i instrumenty rynku pracy**
- **przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu**
- **wzmocnienie polityki równych szans na lokalnym rynku pracy**

PRIORYTET I: ROZWÓJ KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

Z punktu widzenia kształtowania polityki strukturalno – rozwojowej powiatów, kształcenie ustawiczne ich mieszkańców jest jednym z najistotniejszych celów. Inwestowanie w kwalifikacje mieszkańców i stwarzanie im możliwości kształcenia przez całe życie ma decydujący wpływ na wzrost ich zatrudnialności.

Ze względu na ciągłe zmiany zachodzące w życiu gospodarczym i społecznym, konieczne staje się przystosowanie osób będących uczestnikami rynku pracy do życia w opartym na wiedzy, wysoko rozwiniętym społeczeństwie. Zdobyta wiedza w procesie edukacji i kształcenia staje się jedną z ważniejszych wartości lokalnej gospodarki mającą jednocześnie wpływ na poziom rozwoju społeczności lokalnej i wpływającej na poprawę ich jakości życia.

Reakcją na zachodzące zmiany winno być przygotowanie pracobiorców do przewidywanego i oczekiwanego wzrostu popytu na ich wiedzę, kwalifikacje i umiejętności odpowiadające potrzebom rynku pracy. Jest to problem na tyle trudny, że wymaga ciągłego monitorowania potrzeb występujących na lokalnym rynku pracy w zakresie poszukiwanych kwalifikacji i podniesienia ogólnego poziomu przygotowania zawodowego osób poszukujących pracy.

Dlatego też założone w programie cele będą osiągnięte poprzez inwestowanie w kształcenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych, co przyczyni się w dłuższej perspektywie czasu do wzrostu zatrudnienia lokalnej siły roboczej.

Priorytet I. Rozwój kształcenia ustawicznego

Cel operacyjny: Rozwój zawodowy dostosowujący zasoby ludzkie do potrzeb lokalnego rynku pracy

Cel szczegółowy	działania
1. Umożliwienie zdobycia zawodu przez bezrobotnych bez kwalifikacji	<ul style="list-style-type: none">- szkolenia i przekwalifikowania bezrobotnych w kierunkach najbardziej istotnych z punktu widzenia potrzeb kadrowych,- badanie potrzeb szkoleniowych klientów urzędu,- prowadzenie reorientacji zawodowej: usługi doradcze z zakresie wyboru zawodu, zmiana kwalifikacji zawodowych mieszkańców obu powiatów, wyposażenie w umiejętności umożliwiające ponowne zatrudnienie i wykonywanie nowych zawodów osób

	<p>zagrożonych i zmuszonych do zmiany profilu zatrudnienia,</p> <ul style="list-style-type: none">- wzmocnienie modułowego modelu szkoleń i przekwalifikowań
2. Promocja różnych form nabywania i zmiany kwalifikacji zawodowych	<ul style="list-style-type: none">- rozpowszechnianie informacji o możliwościach korzystania z bezpłatnych szkoleń,- prowadzenie przez doradców zawodowych zajęć i prelekcji w szkołach na temat lokalnego rynku pracy,- prowadzenie analiz zawodów deficytowych i nadwyżkowych,- prowadzenie doradztwa i poradnictwa zawodowego zarówno w formie indywidualnej jak i grupowej
3. Rozwój kształcenia ustawicznego dla dorosłych	<ul style="list-style-type: none">- wypracowanie nowoczesnych i efektywnych form kształcenia ustawicznego skierowanych głównie do osób posiadających wykształcenie gimnazjalne- upowszechnianie informacji o Krajowym Funduszu Szkoleniowym oraz udzielanie pracodawcom środków finansowych na kształcenie ustawiczne pracowników według ogłoszonych priorytetów
4. Zwiększenie jakości i efektywności szkoleń	<ul style="list-style-type: none">- rozwój ilościowy i doskonalenie jakościowe oferty szkoleniowej /wprowadzenie szkoleń modułowych/- doskonalenie metod współpracy w zakresie szkoleń z instytucjami rynku pracy, a w szczególności z jednostkami szkoleniowymi,- prowadzenie programów monitorujących efekty szkolenia- prowadzenie bazy jednostek szkoleniowych,- angażowanie jednostek szkoleniowych w poszukiwanie zatrudnienia dla absolwentów kursów- rozwój e-szkoleń

Planowane efekty:

- ◆ lepsze dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców powiatów do wymagań rynku pracy

- ◆ wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatów
- ◆ zwiększenie dostępu do szkoleń różnych grup społeczno – zawodowych
- ◆ rozwój kompetencji zawodowych pracowników

Realizatorzy działań:

- Powiatowy Urząd Pracy,

Partnerzy :

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
- Centrum Edukacji i Pracy OHP
- Biuro Karier przy WSZ
- Jednostki szkoleniowe
- Pracodawcy (KFS)

PRIORYTET II: WSPIERANIE SAMOZATRUDNIENIA ORAZ TWORZENIA NOWYCH MIEJSC PRACY POPRZECZ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W okresie rozwoju gospodarczego w jakim znajduje się również nasz lokalny rynek pracy, zarysowuje się wyraźny prymat sektora prywatnego w tworzeniu nowych miejsc pracy. Dotyczy to przede wszystkim małych i średnich przedsiębiorstw. To one właśnie stanowią z jednej strony ważne źródło wzrostu gospodarczego, z drugiej zaś istotny czynnik ograniczania bezrobocia. Ze względu na oferowane przez ten sektor możliwości w zakresie zatrudniania pracowników, sektor ten wymaga wsparcia w zakresie:

- doradztwa gospodarczego i promocji
- poprawy dostępu do kapitału
- poprawy dostępu do środków pomocowych skierowanych do MŚP pochodzących z Unii Europejskiej

Priorytet II. Wspieranie samo zatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości

Cel operacyjny: Wspomaganie rozwoju sektora MŚP

Cel szczegółowy

Działania

1. Zwiększenie zatrudnienia w przedsiębiorstwach	<ul style="list-style-type: none"> - finansowe wspieranie przedsiębiorstw w zakupie maszyn i urządzeń w ramach wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy, - finansowe wsparcie przedsiębiorstw w tworzeniu nowych miejsc pracy /prace interwencyjne, refundacja składek ZUS/, - wspomaganie rozwoju firm poprzez właściwy dobór kadr pod potrzeby inwestorów, - upowszechnianie informacji na temat dostępnych źródeł finansowania, - organizowanie giełd i targów pracy
--	---

Cel operacyjny: Pobudzenie i promowanie indywidualnej przedsiębiorczości oraz upowszechnianie idei zatrudnienia na własny rachunek

Cel szczegółowy	Działania
1. Wypracowanie systemu informacji i doradztwa z zakresu przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie i prowadzenie spotkań informacyjnych dla osób bezrobotnych, - udzielanie informacji na temat dostępnych źródeł finansowania, kredytów, pożyczek, dotacji, - uczenie kreatywności i umiejętności poszukiwania i wykorzystywania szans, - upowszechnianie wiedzy i rozwijanie postaw przedsiębiorczych , - upowszechnianie informacji o istniejących instytucjach i organizacjach prowadzących szkolenia, doradztwo gospodarcze oraz programach skierowanych do podejmujących własną działalność gospodarczą, - promocja pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego
2. Wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie zajęć z zakresu małej przedsiębiorczości dla osób podejmujących działalność gospodarczą, - udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej

Planowane efekty:

- ◆ rozwój przedsiębiorstw sektora MSP
- ◆ rozwój aktywności gospodarczej mieszkańców powiatów

- ◆ zwiększenie liczby osób zakładających własne firmy
- ◆ zmniejszenie poziomu bezrobocia

Realizatorzy działań:

- Powiatowy Urząd Pracy

Partnerzy:

- Regionalna Izba Gospodarcza
- Cech Rzemiosł Różnych
- Organizacje pozarządowe
- Bank Gospodarstwa Krajowego

PRIORYTET III. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH POPRZEZ DOSTĘPNE USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Aktywna polityka rynku pracy ma za zadanie przede wszystkim zmniejszanie rozmiarów bezrobocia poprzez aktywizację zawodową bezrobotnych, podnoszenie ich zdolności do podjęcia pracy oraz stałą weryfikację gotowości osób zarejestrowanych w urzędzie pracy do zatrudnienia. W obecnych warunkach najważniejszym staje się zapobieganie utracie posiadanych zdolności zatrudnieniowych, podnoszenie kwalifikacji lub ich zmiana oraz umożliwienie powrotu na rynek pracy. Pomocne są w tym zakresie programy ułatwiające wejście na rynek pracy. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie bezrobociu wymaga stosowania różnorodnych programów adresowanych do poszczególnych grup bezrobotnych z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych jak i innych, właściwych dla sytuacji na lokalnym rynku pracy. Aktualnie narasta problem związany z niedostosowaniem kwalifikacji zawodowych i aspiracji bezrobotnych do potrzeb rynku pracy.

Naprzeciw tym i innym problemom zawodowym osób bezrobotnych wychodzi sieć publicznych służb zatrudnienia, która dysponuje określonymi instrumentami i usługami mającymi na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, do których zaliczyć należy:

- pośrednictwo pracy
- poradnictwo zawodowe
- programy finansowane z Funduszu Pracy i EFS
 - *prace interwencyjne*
 - *roboty publiczne*

- *jednorazowe środki dla bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej*
- *dla przedsiębiorców refundacja wyposażenia nowych miejsc pracy*
- *staże zatrudnieniowe*
- *bony szkoleniowe, stażowe, zatrudnieniowe, na zasiedlenie dla bezrobotnych do 30 roku życia*

Stosowane programy aktywizacji zawodowej powinny skutkować w miarę stałym wzrostem zatrudnienia. Programy te adresowane są do poszczególnych grup bezrobotnych i uwzględniają uwarunkowania środowiskowe oraz właściwości danego lokalnego rynku pracy. Z tych właśnie względów realizacja aktywnych programów rynku pracy jest jednym z kluczowych elementów tego programu.

Priorytet III. Aktywizacja osób bezrobotnych poprzez dostępne usługi i instrumenty rynku pracy

Cel operacyjny: Rozwój usług rynku pracy

Cel szczegółowy	Działania
1. Zwiększenie dostępności oraz wzbogacenie form i metod pośrednictwa pracy	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie pośrednictwa otwartego i zamkniętego, - praktyczne wykorzystanie nowoczesnych metod i sposobów informacji o wolnych miejscach pracy poprzez popularyzację internetowego poszukiwania pracy - popularyzacja nowych form zatrudniania i nowych form organizacyjnych w małych i średnich przedsiębiorstwach – praca czasowa, praca rotacyjna, telepraca, praca na zastępstwo, wolontariat - rozwijanie niestandardowych metod poszukiwania pracy – współpraca z agencjami pracy tymczasowej, doradztwa personalnego i pośrednictwa pracy; organizowanie targów i giełd pracy; zwiększenie dostępności ofert pracy za granicą dla osób decydujących się na migrację zawodową - obejmowanie bezrobotnych indywidualnymi planami działania
2. Zwiększenie dostępności i	- dostosowanie form poradnictwa zawodowego do specyficznych potrzeb klientów PUP,

<p>rozszerzenie wachlarza usług poradnictwa zawodowego i pomocy w poszukiwaniu pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie indywidualnymi planami działania grup bezrobotnych w szczególnie trudnej sytuacji, - udzielanie pomocy pracodawcom w doborze kandydatów do pracy, - prowadzenie poradnictwa grupowego - prowadzenie usług doradczych w zakresie wyboru nowego zawodu, - współpraca ze szkołami ponadgimnazjalnymi – współpraca pedagogów szkolnych z doradcami zawodowymi, - wspieranie działalności Gminnych Centrów Informacji w zakresie przeciwdziałania bezrobociu na terenach wiejskich
<p>3. Popularyzacja usługi EURES</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ułatwienie dostępu osobom poszukującym pracy, pracodawcom i innym instytucjom do informacji na temat sieci EURES i ofert pracy na terenie Unii Europejskiej, - udzielanie informacji o międzynarodowych targach pracy, - organizowanie akcji rekrutacyjnych w ramach sieci EURES

Cel operacyjny: Rozwój instrumentów rynku pracy

Cel szczegółowy	Działania
<p>1. Rozwój form wsparcia dla osób bezrobotnych</p>	<p><i>w zakresie prac interwencyjnych</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - stwarzanie możliwości stałego zatrudnienia poprzez częściową refundację kosztów zatrudnienia skierowanego bezrobotnego, - wspieranie rozwoju lokalnych firm, <p><i>w zakresie robót publicznych</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie lokalnej infrastruktury w celu tworzenia nowych miejsc pracy, - zapobieganie utracie posiadanych zdolności do zatrudnienia, - aktywizacja osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy <p><i>dotacje na działalność gospodarczą</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie rozwoju małych firm, - prowadzenie szkoleń z zakresu małej przedsiębiorczości, <p><i>dotacje dla pracodawców na tworzenie miejsc pracy</i></p>

- promocja zatrudnienia w ramach doposażenia stanowisk pracy,
 - wspieranie rozwoju lokalnych firm,
 - wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw z dziedziny technologii i nowoczesnych rozwiązań informatycznych
- staże zatrudnieniowe*
- promowanie zatrudnienia w szczególności osób do 30 roku życia i po 50 roku życia,
 - wspieranie staży zawodowych jako formy nawiązania kontaktu z pracodawcą oraz zdobywania doświadczenia zawodowego
 - kreowanie i wspieranie postaw aktywnych w poszukiwaniu pracy
- działania dla osób do 30 roku życia*
- promocja działań skierowanych wyłącznie do tej grupy bezrobotnych (bony szkoleniowe, stażowe, zatrudnieniowe, na zasiedlenie).

Planowane efekty:

- ◆ zwiększenie szans osób bezrobotnych na zatrudnienie
- ◆ zwiększenie dostępu do informacji o wolnych miejscach pracy
- ◆ zmiana postawy bezrobotnych z pasywnej na aktywną
- ◆ wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatów

Realizatorzy działań:

- Powiatowy Urząd Pracy

Partnerzy:

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
- Centrum Edukacji i Pracy OHP

PRIORYTET IV. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Długotrwały okres pozostawania w bezrobociu rzutuje na sytuację materialną osób bezrobotnych i ich rodzin. Przedłużający się czas bycia

bezrobotnym, dotyczy ogromnej większości osób bez prawa do zasiłku, co powoduje powiększanie się stref biedy i ubóstwa, prowadzi do degradacji zawodowej i przyczynia się do trwałej marginalizacji społecznej tych osób. Długotrwałe bezrobocie utrwała również szereg niekorzystnych skutków w sferze emocjonalnej: poczucie krzywdy, izolacji, frustracji.

Powszechność występowania tego zjawiska na lokalnym rynku pracy wymusza podjęcie zdecydowanych działań mających na celu przeciwdziałanie temu problemowi. Pozyskanie pracy przez osoby zaliczane do grup ryzyka jest szczególnie ważne, ponieważ zapobiega bierności zawodowej, degradacji materialnej i społecznej tych osób.

Priorytet IV. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Cel operacyjny: Przeciwdziałanie i zapobieganie długotrwałemu bezrobociu

Cel szczegółowy	Działania
1. Inicjowanie programów adaptacyjno – zatrudnieniowych dla długotrwałe bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none">- świadczenie zindywidualizowanych usług poradnictwa zawodowego,- promocja i organizacja programu aktywizacji i integracji we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej- wyzwalanie postaw aktywnych i przedsiębiorczych oraz przeciwdziałanie zachowaniom pasywnym i patologicznym,- powadzenie bieżącej diagnozy problemu i wypracowanie metod działania z osobami zagrożonymi i wykluczonymi społecznie,- organizowanie szkoleń zawodowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb,- współpraca z organizacjami statutowo zajmującymi się osobami wykluczonymi społecznie
2. Czasowe zatrudnienie jako jeden z elementów przeciwdziałania wykluczeniu	<ul style="list-style-type: none">- zwiększenie dostępu do programów rynku pracy adresowanych do tej grupy bezrobotnych, ułatwiających powrót do czynnego życia zawodowego,- pozyskiwanie i rozpowszechnianie informacji o innowacyjnych projektach realizowanych dla grup defaworyzowanych,- przygotowywanie i wdrażanie projektów samodzielnie bądź w partnerstwie z innymi instytucjami zajmującymi się tą problematyką,

- zdobywanie i przekazywanie informacji o możliwościach pozyskiwania środków zewnętrznych
- PAI, prace społecznie użyteczne
- kierowanie do OPS w celu realizacji kontraktów socjalnych

Planowane efekty:

- ◆ zwiększenie szans osób bezrobotnych na zatrudnienie
- ◆ poprawa sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- ◆ zwiększenie dostępu do informacji o wolnych miejscach pracy
- ◆ zmiany postaw bezrobotnych z pasywnej na aktywną
- ◆ wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatów

Realizatorzy działań:

- Powiatowy Urząd Pracy

Partnerzy:

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
- Centrum Edukacji i Pracy OHP
- Organizacje pozarządowe
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PRIORYTET V. WZMOCNIENIE POLITYKI RÓWNYCH SZANS NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Promowanie równości szans związane jest z obszarem rynku pracy i stanowi nieodłączny element szeroko rozumianej polityki zatrudnienia. Polityka równości szans winna być prowadzona w szczególności wśród osób, które dotknięte są bezrobociem, jak również osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szczególną kategorią osób, zaliczaną do grup ryzyka są osoby niepełnosprawne, kobiety, młodzież, osoby powyżej 50 roku życia. Zwalczanie wszelkich form dyskryminacji w dostępie do zatrudnienia oraz promocja

integracji społecznej poprzez zatrudnienie znalazły się wśród podstawowych wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

Niepełnosprawni

Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do rynku pracy jest zadaniem szczególnie trudnym. Działania podejmowane na rzecz tej grupy muszą być ukierunkowane z jednej strony na wyposażenie osób niepełnosprawnych zgodnie z ich możliwościami w kwalifikacje przydatne na rynku pracy, z drugiej strony należy prowadzić szeroką promocję zachęcającą pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Priorytet V. Wzmocnienie polityki równych szans na lokalnym rynku pracy

Cel operacyjny: Integracja zawodowa osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy	Działania
1. Przygotowanie osób niepełnosprawnych do pracy zawodowej	<ul style="list-style-type: none">- obejmowanie osób niepełnosprawnych poradnictwem i doradztwem zawodowym – udzielanie indywidualnych porad, dokonywanie oceny zdolności do pracy, opracowywanie wspólne indywidualnych planów działania,- dostosowanie kwalifikacji osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy – szkolenia, przekwalifikowania, kursy specjalistyczne.- obejmowanie osób niepełnosprawnych pośrednictwem pracy – stała współpraca pośredników z zakładami pracy chronionej oraz pracodawcami tworzącymi miejsca pracy dla niepełnosprawnych, pozyskiwanie ofert pracy, kierowanie na stanowiska pracy refundowane przez PFRON,- pobudzanie aktywności do samozatrudnienia – prowadzenie warsztatów dla zainteresowanych własną działalnością gospodarczą, doradztwo organizacyjno prawne i ekonomiczne,- promowanie programów celowych finansowanych z PFRON wprowadzających niekonwencjonalne formy zatrudnienia /telepraca, wolontariat/

	- współpraca z organizacjami statutowo zajmującymi się osobami niepełnosprawnymi
2. Promocja i tworzenie zachęt dla pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych	- promocja różnych form zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze środków PFRON (zwrot kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących miejsc pracy, adaptacji pomieszczeń lub adaptacji lub nabycia urządzeń dla funkcjonowania osoby niepełnosprawnej, zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi – osobie niepełnosprawnej, zwrot kosztów wyposażenia stanowiska dla osoby niepełnosprawnej) ; ze środków Funduszu Pracy (aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu)

Kobiety

Kobiety wśród bezrobotnych stanowią grupę, którą należy objąć działaniami z zakresu polityki równych szans na rynku pracy. Bezrobocie kobiet stanowi problem złożony – o charakterze ekonomicznym – związanym z szeroko pojętym zagadnieniem elastyczności popytu na pracę, jak również o charakterze socjologicznym – związanym z istnieniem społecznie usankcjonowanych zestawów ról tradycyjnie przypisanych kobietom. Odsetek kobiet bezrobotnych jest bardzo wysoki i wynosi ponad 55%.

Priorytet V. Wzmocnienie polityki równych szans na rynku pracy

Cel operacyjny: Aktywne działania na rzecz kobiet na rynku pracy

Cel szczegółowy	Działania
1. Zwiększenie dostępu kobiet do zatrudnienia	- wspieranie dostępu kobiet do zdobywania wiedzy – kierowanie na szkolenia z zakresu przekwalifikowania czy doskonalenia zawodowego, upowszechnianie kształcenia ustawicznego, - doradztwo i poradnictwo zawodowe - realizacja programów łączących różne usługi i instrumenty aktywizacji bezrobotnych /Indywidualne plany działania, szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, aktywne formy współfinansowane z FP i EFS/,

		- wsparcie finansowe opieki nad dzieckiem dla kobiet podejmujących zatrudnienie
2.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się kobietami	- wspieranie inicjatyw lokalnych działających na rzecz kobiet, - współpraca z partnerami zajmującymi się problematyką bezrobotnych kobiet - prowadzenie banku informacji o organizacjach realizujących działania związane z aktywizacją kobiet

Młodzież

Młodzież oraz absolwenci szkół to grupa osób, która wymaga szczególnego wsparcia na rynku pracy. Na swojej drodze zawodowej już na początku napotyka bariery – brak doświadczenia zawodowego, kwalifikacje nieadekwatne do potrzeb pracodawców, wysoką konkurencję, nieumiejętność prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych. Młody człowiek kończąc edukację wchodzi na rynek pracy, którego zasady funkcjonowania częstą są mu obce, a wiedza wyniesiona ze szkoły okazuje się niewystarczająca w tym momencie życia. Bariery na jakie napotyka młodzież doprowadzają do zmian ich postaw, do redefinicji tego wszystkiego co przez wiele lat wpajano im w domu rodzinnym i w szkole. Ponadto brak pracy opóźnia ich start życiowy i zawodowy oraz skazuje ich na zależność od rodziców.

Priorytet V. Wzmocnienie polityki równych szans na rynku pracy

Cel operacyjny: Aktywizacja zawodowa bezrobotnej młodzieży

Cel szczegółowy	Działania
1. Realizacja programów dla młodzieży - programy regionalne - POWER - programy ministerialne	- promocja programów – współpraca z lokalnymi mass-mediami, informacja bezpośrednia, spotkania informacyjne z uczniami ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, ulotki, broszury dla pracodawców, portal internetowy - stosowanie zindywidualizowanego podejścia i pomoc w rozwiązywaniu problemów zawodowych w drodze indywidualnych planów działania

	<ul style="list-style-type: none"> - kreowanie i wspieranie postaw aktywności w poszukiwaniu pracy, - wsparcie młodych osób programami finansowanymi z Funduszu Pracy i EFS, - promowanie wśród młodych postaw przedsiębiorczych w ramach podejmowania własnej działalności gospodarczej, prowadzenie doradztwa zakresu małej przedsiębiorczości,
<p>2. Promowanie programów rynku pracy na rzecz młodzieży</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie przedsięwzięć w zakresie pozyskiwania środków na programy sprzyjające zatrudnieniu młodych ludzi, - rozwój współpracy z partnerami rynku pracy w zakresie przedsięwzięć mających na celu aktywizację zawodową młodzieży zagrożonej bezrobociem, - szerokie upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy o mechanizmach gospodarki rynkowej i przedsiębiorczości /spotkania, prelekcje, tematyczne ulotki, broszurki/, - upowszechnianie wolontariatu jako szansy na zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego i sprawdzenie umiejętności zawodowych - aktywizacja młodzieży trudnej w obszarach pożądanym społecznie tj. w placówkach użyteczności publicznej głównie w formie staży – inicjatywy społecznie użyteczne na rzecz środowiska lokalnego

Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Jedną z grup mających utrudniony dostęp do rynku pracy są bezrobotni powyżej 50 roku życia . Zbyt niskie kwalifikacje często niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy, problemy zdrowotne są jedną z przyczyn trudnej sytuacji tej grupy osób zarejestrowanych w PUP.

Priorytet V. Wzmocnienie polityki równych szans na rynku pracy

Cel operacyjny: Wyrównanie szans osób po 50 roku życia w dostępie do rynku pracy

Cel szczegółowy

Działania

1. Reorientacja zawodowa osób po 50 roku życia	<ul style="list-style-type: none">- Obejmowanie jak największej liczby osób usługami doradztwa i poradnictwa zawodowego- wspieranie zdobywania lub doskonalenia kwalifikacji zawodowych na organizowanych kursach i szkoleniach oraz ułatwienie dostępu do ofert edukacyjnych,- promocja aktywności zawodowej bezrobotnych tej grupy wiekowej w podejmowaniu działalności gospodarczej
2. Dostarczenie tej grupie społecznej informacji w zakresie wykorzystania środków pomocowych	<ul style="list-style-type: none">- promowanie współpracy różnorodnych instytucji i organizacji zajmujących się rozwiązywaniem najważniejszych problemów osób powyżej 50 roku życia- współpraca w zakresie promocji programów realizowanych z środków EFS dla tej grupy społecznej- pozyskiwanie środków od Marszałka Województwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego oraz z MRPiT na projekty dotyczące aktywizacji tej grupy osób,- obejmowanie bezrobotnych 50 + instrumentami oraz usługami rynku pracy: prace interwencyjne, roboty publiczne, staże zatrudnieniowe, szkolenia, pośrednictwo

Planowane efekty:

- ◆ wzrost aktywności zawodowej bezrobotnych z grup ryzyka
- ◆ zwiększenie szans na zatrudnienie osób będących w najtrudniejszej sytuacji
- ◆ zapewnienie równego dostępu do programów rynku pracy
- ◆ zmniejszenie liczby osób pozostających poza rynkiem pracy
- ◆ zmniejszenie liczby osób korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej

Realizatorzy działań:

- Powiatowy Urząd Pracy,

Partnerzy:

- Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
- Jednostki szkoleniowe

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
- Organizacje pozarządowe

CZĘŚĆ III - FINANSOWANIE POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

1. Plan finansowy

Niniejszy program jest dokumentem, który stanowi podstawę do uzyskiwania dodatkowych środków na aktywizację lokalnego rynku pracy.

Dlatego też na działania realizowane w ramach programu przeznaczone będą środki finansowe pochodzące z:

- Funduszu Pracy
- Regionalnego Programu Operacyjnego
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Środków strukturalnych Unii Europejskiej
- Funduszy w ramach współpracy z Fundacjami i Agencjami

Planowanie środków na poszczególne działania realizowane w ramach programu odbywać się będzie każdego roku. Podyktowane jest to rocznym okresem rozliczeniowym wszystkich dostępnych funduszy. Ponadto ich wysokość rok rocznie jest zmienna i uzależniona od parametrów określających algorytm MRPiT dla poszczególnych województw i powiatów oraz pozyskanych w ramach przygotowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy i inne instytucje projektów.

Podział przyznawanych środków na poszczególne formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w danym roku jest opiniowany i akceptowany przez Radę Rynku Pracy zgodnie z Ustawą promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

CZĘŚĆ IV - MONITORING

Monitoring programu będzie spełniał dwie zasadnicze funkcje: kontrolną i koordynującą. Funkcja kontrolna pozwoli na systematyczne badanie postępów w realizacji poszczególnych zadań postawionych w programie. Funkcja koordynująca pozwoli natomiast na dokonywanie korekt założonych działań w przypadku wystąpienia zmian w uwarunkowaniach społeczno gospodarczych. Monitoring pozwoli więc na ocenę stopnia realizacji programu oraz dokonywanie zmian i poprawek. Funkcja kontrolna powinna być realizowana w okresach rocznych w ramach tzw. kontroli zarządczej. Natomiast sprawozdanie przygotowane będzie na jego koniec.

Szczególne uwagi zwracana będzie na następujące zagadnienia:

- ogólną ocenę sytuacji na rynku pracy i w gospodarce
- stałe monitorowanie poziomu i struktury osób bezrobotnych
- dokonywanie analiz skuteczności programów rynku pracy
- ocenę zakresu wsparcia ze strony państwa pod względem wielkości środków finansowych oraz instrumentów stosowanych w polityce ograniczania bezrobocia.